

ตะกร้าใส่ผลไม้

‘แฟก’ หมู่บ้านหัตถกรรม

หลายคนที่คิดว่า “หมู่บ้านแฟก” มีประโยชน์ ช่วยลดการพึ่งพิงของชาวพื้นถิ่นได้ดี ผู้คนนำด้วยรักที่หลงใหลลงไปดิน สร้างจุดประกายชนบทมหาดลให้กลับคืนใหม่ยาวนานกว่า 20 ปี แต่โดยคนมักจะไม่รู้ประวัติของ “แฟก” นั้น “มีมากกว่าหัตถกรรมดิน”

เพราะคุณูปการของหมู่บ้านแฟกมีมากเหลือนี้เอง หากจะเก็บภูมิปัญญาไว้ก็ดูจะเป็นการเสียเปล่า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังจึงได้จัดมีมูลนิธิช่วยพัฒนาหมู่บ้านแฟกมาผลิตเป็นนวัตกรรมใหม่ๆ จัดงานเวทีโอเพ่น เฮาส์ แฟกเป็นได้มากกว่าหมู่บ้านผลงานออกแบบสร้างสรรค์จากหมู่บ้านแฟกที่จะนำไปจำหน่ายต่อไป โดยมี **ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล** เลขาธิการมูลนิธิช่วยพัฒนา เป็นประธานจัดงาน

ดร.สุเมธเผยว่า คุณประโยชน์จากหมู่บ้านแฟกเรียกว่าเป็นที่รู้จักมานานกว่า 20 ปี เริ่มต้นจากที่หม่าได้นำหนังสือเกี่ยวกับหมู่บ้านแฟกที่ได้มาทุกเล่มใส่ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหลังจากนั้นกว่า 2 เดือน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีรับสั่งว่า นี่คือหมู่บ้านหัตถกรรมให้ตนเองรับทดลองและศึกษาเกี่ยวกับหมู่บ้านนี้โดยมุ่งปลูกเพื่อฟื้นคืนดินแดน มีให้มุ่งเกี่ยวกับใบหรือรากเลยในช่วงแรก

“แต่ปัจจุบันนี้ชาวบ้านเข้าใจเชิงการปลูกหมู่บ้านแฟกที่แท้จริงมากขึ้น ก็เป็นการดีหากจะได้มีส่วนต่างๆ มาประยุกต์สร้างประโยชน์ได้ อย่างราก มีกลิ่นหอมเย็นนำไปทำน้ำหอม ที่ผ่านมาจากหมู่บ้านแฟก แต่ไม่ได้สนับสนุนเพราะคนจะมุ่งไปซื้อมากกว่าทำน้ำหอมจนไม่อาจผู้คนได้ใช้ แต่กับหมู่บ้านแฟก เรียกว่าเป็นผลพลอยได้ ที่จะเพิ่มมูลค่า และเป็นอาชีพเสริมให้กับชาวบ้านใน

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุลชมผลงาน

สู่การออกแบบผลิตภัณฑ์จากหมู่บ้านแฟก โดยนำนักศึกษาระดับปีที่ 5 วิชาทอออกแบบของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เอกการออกแบบไปศึกษากันอยู่ 3 วัน 3 คืน ที่บ้านโคกปรัง อ.วิเชียรบุรี จ.เพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่มีความแข็งแรงและเป็นตัวอย่างที่ดี มีความเชี่ยวชาญในการถักเส้นด้าย

และนี่คือตัวอย่างจาก 19 ผลิตภัณฑ์ใหม่จากหมู่บ้านแฟกที่คิดค้นโดยนักศึกษาระดับปีที่ 5 จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เริ่มต้นจากโคมไฟตั้งพื้น Lang lamp ของ **คัส-คังคังสิริย์ หวังดี** สร้างสรรค์ด้วยเทคนิคการทอเลือก แร่งบันดลจากข้าวแดง ที่ภาษาอีสานหมายถึงเขียน โดยต้องการสร้างความแปลกใหม่ให้กับการทอเลย จึงนำลวดของแฉกมาทำลวด และออกแบบต่าง เป็นรูปพีธีฟอร์มได้ เจ้าตัวเผยว่า ก่อนหน้านี้ไม่เคยรู้มาก่อนว่าหมู่บ้านแฟกมีประโยชน์อะไรมากกว่าหัตถกรรมดิน รู้สึกอะไรถึงขั้นนี้มาก

“กว่าจะได้โคมไฟนี้มาเริ่มจากต้องคิดค้นว่าทำอย่างไรจึงจะได้ความแปลกใหม่ของผลิตภัณฑ์จากลวดก็ได้แล้ว ที่ชุมชน

จารุพัชร อารยะมณี

ประติมาชัย ดาวแก้ว

คังคังสิริย์ หวังดี

ภาฎา ศรีภักดิ์

โคมไฟตั้งพื้น Lang lamp

มูลนิธิช่วยพัฒนาได้ ที่ผ่านมามีสิ่งออกต่างประเทบ้างแล้ว แต่ก็ยังไม่แพร่หลายนัก ถือเป็นเรื่องดีที่ได้ให้นักศึกษามาช่วยกันคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ” ดร.สุเมธกล่าว

ด้าน **อาจารย์จารุพัชร อารยะมณี** อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เผยว่า สำหรับ

คิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ มุ่งเน้นให้ศึกษาผ่าน 3 ศาสตร์ คือ การออกแบบเส้นด้าย การออกแบบลายทอ และการนำผลผลิตมาแปรรูป ก่อนจะเข้า

รองเท้า KERB

ดอกไม้จากหมู่บ้านแฟก

หมอนอิง

กระเป๋าลิขสิทธิ์สานจากไม้คันทวน

สอทอเสื่อ บางคนอาจทำกระเป๋าคันถั่ว แต่เราอยากสร้างความแปลกใหม่ด้วยการทำโคมไฟ โปรมอนอยู่ที่นี่มา 2 วันเพื่อทอเสื่อผืนนี้ และคิดว่าหากมีไอเดียแล้วจะไม่เป็นเพียงเสื่อเฉยๆ แต่ยังมีส่วนเพิ่มได้อีกมาก” คังคังสิริย์กล่าว ด้านผลงาน **KAROM** ของ **เมธ-ประติมาชัย ดาวแก้ว** ออกแบบออกมาเป็นผลิตภัณฑ์บนโต๊ะอาหารจากท่อเสื่อ ที่นำมาถักด้วยแบบมัดหมี่ที่ละเอียด ก่อนทำเป็นผ้าคาดโต๊ะ แผ่นรองแก้ว แผ่นรองจาน

ประติมาชัยเผยว่า ที่ผ่านมามีใครรู้จักว่าหมู่บ้านแฟกทำอะไรแบบเดิมก่อน จึงได้เริ่มจากทำของเพิ่มเติมแล้วทำให้รู้ว่าชุมชนมีสิ่งที่ดีที่สุดในหมู่บ้านอย่างหนึ่งคือย้อมสีดินทอ และการย้อมสีดินทอที่เป็นภูมิปัญญา

นอกจากนี้ยังมี โคมไฟเวทีที่เวิร์กฟลอร์เวิร์กประดิษฐ์จากดอกไม้หมู่บ้านแฟก, ตะกร้าใส่ผลไม้ หูตุ๋น ทุบ เมล็ด เทร อีกจากเมตตามัน, กระเป๋าตั้งไม้ อีพ พูยู ที่ใช้การร้อยและสานเข้ามช่วย หรือจะเป็นกระเป๋าทำรีจ บักเก็ต แม็ก, กระเป๋าขึ้น ลิฟต์คอลเลกชั่น อีกจากไม้คันทวน และโคมไฟ ลิขสิทธิ์กระเป๋าลิขสิทธิ์สานจากไม้คันทวน เป็นต้น

นานาไอเดียสร้างสรรค์จากหมู่บ้านแฟก

ที่ จ.เพชรบูรณ์มีอยู่แล้ว ยิ่งเป็นวิถีชีวิตด้วยแล้วยิ่งมีเสน่ห์ จึงได้มาจัดด้วยที่ละนิด ก่อนจะนำมาทอเรียงกันเพราะต้องการแสดงรายการทอให้ได้มากที่สุด

“ในการทอ ต้องดูทั้งปริมาณสี อุณหภูมิ ทุกอย่าง ใช้เวลาอย่างน้อย 2 วัน แต่การทอไม่หนัก พยายามดึงเส้นของหมู่บ้านแฟกที่เป็นผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติออกมาให้ได้มากที่สุด

หวังให้ชาวบ้านนำไปต่อยอดสร้างงานสร้างอาชีพ จากวัสดุในพื้นที่บ้านของเขาได้” ประติมาชัยกล่าว

เช่นเดียวกับ **แพรว-ภาฎา ศรีภักดิ์** เจ้าของผลงานรองเท้า **KERB** ที่นำสายถักไม้คันทวนมาสร้างสร้าเป็นสวาลายรองเท้าที่คิดรูปร่างมาจากวัสดุพื้นบ้านของเขาได้” ออกมาเป็นสวาลายต่างๆ เท่าที่คิดออกยังไม่ค่อยมีใครนำมาประดิษฐ์เป็นของเล่นมากนัก อีกทั้งมีจุดเด่นที่สีธรรมชาติ สบายตาไม่หนักตาเป็นรองเท้าที่ใส่สบายได้ทั้งในฤดูร้อน และพยายามออกแบบให้ดูทันสมัยขึ้น ซักความเค็ดของคนทั่วไปที่คิดว่าหมู่บ้านแฟกต้องเขยหรือโบราณออกไป